C/2026/902

11.2.2026

Zveřejnění žádosti o zápis názvu podle čl. 50 odst. 2 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012 o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin

(C/2026/902)

Po tomto zveřejnění mohou orgány členského státu nebo třetí země nebo fyzická či právnická osoba s oprávněným zájmem, která je usazena nebo má bydliště ve třetí zemi, podat Komisi námitku v souladu s článkem 17 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1143 ([1]), a to do tří měsíců ode dne tohoto zveřejnění.

JEDNOTNÝ DOKUMENT

„Äpplen från Äppledalen“

EU č.: PGI-SE-02969 – 21. 6. 2023

CHOP ( ) CHZO (X)

1. **Název (názvy) [CHOP nebo CHZO]**

„Äpplen från Äppledalen“

2. **Členský stát nebo třetí země**

Švédsko

3. **Popis zemědělského produktu nebo potraviny**

3.1 *Druh produktu*

Třída 1.6 Ovoce, zelenina a obiloviny v nezměněném stavu nebo zpracované

Kód kombinované nomenklatury

0808 10 – Jablka

3.2 *Popis produktu, k němuž se vztahuje název uvedený v bodě 1*

Chráněné označení „Äpplen från Äppledalen“ se týká jablek (*Malus domestica Borkh.*) odrůd Discovery, Elise, Gravensteiner, Ingrid-Marie, Rubinola a Santana, pěstovaných v oblasti Äppledalen.

Jablka uváděná na trh pod chráněným označením „Äpplen från Äppledalen“ musí splňovat obchodní normy pro jablka třídy 1 a vykazovat charakteristické znaky dané odrůdy.

Fyzikální vlastnosti

Velikost:

55–85 mm v průměru

([1]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1143 ze dne 11. dubna 2024 o zeměpisných označeních pro víno, lihoviny a zemědělské produkty, jakož i zaručené tradiční speciality, a o nepovinných údajích o jakosti pro zemědělské produkty, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, (EU) 2019/787 a (EU) 2019/1753 a zrušuje nařízení (EU) č. 1151/2012 (Úř. věst. L, 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

Tvar:

Odrůda	Tvar
Discovery	Středně velké jablko ve tvaru zploštělé koule bez výrazného žebrování. Po obvodu je kulaté.
Elise	Velké, kuželovité / široce zploštělé jablko s nízkými hřebínky kolem kalichu, které pokračují jako jemné žebrování po celém plodu. Po obvodu je téměř kulaté, s jen jemně znatelným hraněním.
Gravensteiner	Velké jablko, jehož tvar může být velmi různý. Výrazné hrbolky kolem pestíkové dutiny, které pokračují jako žebrování přes plod až k dutině stopky. Po obvodu hranaté.
Ingrid-Marie	Středně velké jablko ve tvaru zploštělé koule bez žebrování.
Rubinola	Středně velké kulaté jablko tvaru zploštělé koule / lehce kuželovitého tvaru s nízkým širokým žebrováním, které se může částečně táhnout přes celé ovoce. Po obvodu kulaté / s jemně znatelným hraněním.
Santana	Středně velké kuželovitě zakulacené jablko s výrazným, často širokým žebrováním, které se táhne po celém plodu. Žebrování může vytvářet určitou asymetrii, kdy jedna strana je vyšší než druhá. To přispívá k charakteristickému tvaru plodů.

Vnější vrstva oplodí:

Odrůda	Vlastnosti
Discovery	Matná / lehce lesklá slupka střední tloušťky, odolná při manipulaci s jablkem. Základní barva zelenožlutá/žlutá. Strana vystavená slunci nebo převážná část povrchu plodu má jasně červené zbarvení, které může být souvislé nebo mírně pruhované. Skvrny na slupce jsou malé, světle zbarvené na zeleném pozadí.
Elise	Slupka je středně tlustá, mírně lesklá, poněkud trpká. Na povrchu může být síťovitá rzivost. Lehká, příjemná vůně. Základní barva zelenožlutá/žlutá. Většina povrchu plodu má souvislé nebo mírně pruhované hnědočervené zbarvení.
Gravensteiner	Slupka je tenká, lesklá, základní barva je žlutá, na straně vystavené slunci jsou plamínkové, malinově růžové pruhy.
Ingrid-Marie	Středně tlustá slupka, matná, s příjemnou vůní. Základní barva zelenožlutá při sklizni, žlutá při dozrávání. Převážná část povrchu je rovnoměrně tmavě načervenalá, s modravým odleskem.
Rubinola	Středně tlustá, mírně lesklá slupka. Silná, příjemná vůně. Základní barva: světle zelenožlutá při sklizni, žlutá při dozrávání. Převážná část povrchu je hustě poseta červenými pruhy a skvrnami.
Santana	Tlustá, mírně lesklá slupka. Při skladování voskovatí. Může být mírně trpká a mít známky rzivosti. Silná, příjemná vůně. Základní barva je zelenožlutá/žlutá. Převážná část povrchu jablka je souvisle zbarvena teplým červeným odstínem s jemnými tmavě červenými pruhy. Skvrny na slupce v místě zbarvení jsou zelenošedé.

Střední vrstva oplodí:

Odrůda	Vlastnosti
Discovery	Smetanově bílá, někdy růžová. Křupavá, šťavnatá. Hnědne pomalu.
Elise	Bledě žlutá, pevná a poté křehká, šťavnatá. Hnědne mírně nebo vůbec.
Gravensteiner	Smetanově bílá se žlutými pruhy. Křupavá a šťavnatá.
Ingrid-Marie	Smetanově bílá, na straně vystavené slunci s nádechem do žluta, pevná a poté křehká, šťavnatá a sladká. S příjemnou vůní. Hnědne pomalu.
Rubinola	Žlutá, pevná, šťavnatá. Vůbec nehnědne.
Santana	Žlutá, pevná, poté křupavá. Velmi šťavnatá. Téměř nehnědne.

Pevnost:

Odrůda	Pevnost při sklizni (kg/cm²)
Discovery	6,8–8,5
Elise	7,5–9,5
Gravensteiner	7,2–8,2
Ingrid-Marie	7,0–9,4
Rubinola	7,0–8,5
Santana	6,5–7,8

Chemické vlastnosti

Odrůda	Titrovaná kyselina (g/l)	Sladkost (° Brix)
Discovery	5,0–6,5	9,7–11,3
Elise	7,4–8,7	8,5–10,3
Gravensteiner	8,0–9,5	8,5–10,5
Ingrid-Marie	6,0–7,5	12,6–13,9
Rubinola	7,0–8,4	13,0–14,5
Santana	6,6–7,8	12,0–13,2

Organoleptické vlastnosti

Odrůda	Chuť/vůně
Discovery	Bohatá vůně. Sladké a s průměrnou kyselostí. Chuť jahod a lesních jahod. Chladné noci v biosférické oblasti umocňují svěžest chuti a zvýrazňují bobulové tóny, zatímco slunečné dny přispívají k atraktivním barevným změnám slupky a silnému pronikání barvy do dužiny ovoce.
Elise	Sladké, spíše kyselé. Příjemná vůně. Chuť po hruškách a medu. Této odrůdě se daří ve stabilním klimatu dané biosférické oblasti. Díky mírnému podzimu a vlivu jezera Vättern na vyrovnávání teploty dozrává plod pomalu a rozvíjí se jeho komplexní rovnováha mezi sladkostí a kyselostí. Díky delší době zrání se může plně rozvinout hruškovou vůni této odrůdy a zároveň jsou plody šťavnaté a mají dobrou trvanlivost.

Odrůda	Chuť/vůně
Gravensteiner	Silně aromatické jablko se svěží kyselostí a dlouhou dochutí. Chuť pomerančů a červených bobulí. Výraznou chuť získávají plody díky zrání na dobře odvodněných a na minerály bohatých svazích rezervace Krajina východního pobřeží jezera Vättern, které odrůdě dodávají nádech třísloviny – odrůda je tak pro naši pěstitelskou oblast jedinečná. Jedinečné mikroklima oblasti v blízkosti jezera Vättern chrání ovoce před časnými jarními mrazy, což má na odrůdu Gravensteiner, která je v době květu citlivá, příznivý vliv a přispívá k zajištění kvalitní sklizně.
Ingrid-Marie	Intenzivní vůně, chuť mandarinek, švestek a nektarinek. Pikantní s tóny skořice. Střední kyselost, vysoká sladkost. Tmavě červená slupka této odrůdy s modrými odlesky vzniká postupně díky chladným nocím Krajiny východního pobřeží jezera Vättern, které podporují tvorbu antokyanů (pigmentů).
Rubinola	Sladké s vysokou kyselostí. Chuť tropického ovoce, ananasu a mučenky. V Krajině východního pobřeží jezera Vättern se odrůdě Rubinola daří velmi dobře zejména díky dlouhému vegetačnímu období v této oblasti, kde k rozvoji komplexních chutí přispívají chladné noci a vysoký počet hodin slunečního svitu. Na jedinečné vůni odrůdy Rubinola a její rovnováze mezi kyselostí a sladkostí má podíl podloží bohaté na minerály. Kompaktní slupka této odrůdy, která vzniká v tomto mikroklimatu, chrání plod před poškozením a udržuje jej šťavnatý až do konzumace.
Santana	Sladké, s lehkým nádechem kyseliny vinné. Příjemná vůně s tónem sladkých hroznů. Dlouhé teplé letní noci a chladné podzimní noci zpomalují dýchání ovoce, čímž se zachovává jeho kyselost a výsledkem je svěží a výrazný chuťový profil.

3.3 *Krmivo (pouze u produktů živočišného původu) a suroviny (pouze u zpracovaných produktů)*

—

3.4 *Specifické kroky při produkci, které se musejí uskutečnit v označené zeměpisné oblasti*

Všechny kroky od pěstování až po sklizeň jablek „Äpplen från Äppledalen“ musí probíhat ve vymezené zeměpisné oblasti popsané v bodě 4.

3.5 *Zvláštní pravidla pro balení, krájení, strouhání atd. zemědělského produktu, k němuž se vztahuje zapsaný název*

Aby byly zachovány vlastnosti jablek „Äpplen från Äppledalen“ od sklizně až po distribuci a aby byla zajištěna sledovatelnost, musí být jablka skladována v chladných skladech a balena v oblasti produkce popsané v bodě 4.

3.6 *Zvláštní pravidla pro označování zemědělského produktu, k němuž se vztahuje zapsaný název*

—

4. **Stručné vymezení zeměpisné oblasti**

Oblast produkce jablek „Äpplen från Äppledalen“ je na západě ohraničena silnicí E4 (podle plánu silnic z ledna 2022), na severu linií vedoucí od jihozápadního cípu přírodní rezervace Säbybranten (N 6416248 E 457528) po Tolarp (N 6418496 E 461312) (SWEREF 99), na východě linií z Tolarpu do Ulvenstorpu (N 6412592 E 464296) a na jihu linií z Ulvenstorpu do Brunnstorpu (viadukt pod silnicí E4; N 6409081 E 456692).

5. **Souvislost se zeměpisnou oblastí**

Žádost o zápis CHZO „Äpplen från Äppledalen“ se zakládá na souvislosti mezi vlastnostmi produktu a zeměpisnou oblastí.

Zvláštní charakteristika související s produktem

Jablka „Äpplen från Äppledalen“ se vyznačují intenzivní barvou a výraznou ovocnou kyselinou, kterou vyvažuje harmonická sladkost.

Jablka „Äpplen från Äppledalen“ mají tenčí slupku než podobná jablka pěstovaná jižněji v Evropě. I přes to se jablka „Äpplen från Äppledalen“ při sběru, skladování a balení nepoškodí, a to díky ruční manipulaci.

K zákazníkům se jablka „Äpplen från Äppledalen“ dostávají šťavnatá díky vlastním balicím střediskům a blízkosti velkoobchodu.

Na rozdíl od dovážených jablek nebo jablek dodávaných z jiných míst nejsou jablka „Äpplen från Äppledalen“ po sklizni voskována ani chemicky ošetřována.

Souvislost

Vlastnosti jablek „Äpplen från Äppledalen“ jsou dány specifickými přírodními podmínkami oblasti Äppledalen a schopností místních pěstitelů tyto podmínky při produkci optimálně využít.

Oblast Äppledalen protíná ze severovýchodu na jihozápad biosférickou rezervaci Krajina východního pobřeží jezera Vättern (*https://ostravatterbranterna.se*). Údolí se svažuje od nejvyššího bodu na severovýchodě až k jezeru Vättern, pátému největšímu jezeru v Evropě. Zeměpisná poloha, půdní podmínky v oblasti Äppledalen (jílovitá a písčitá půda, ledovcové říční sedimenty a moréna s pruhy základního gabra bohatými na živiny, které se snadno drolí) a blízkost jezera Vättern vytvářejí krajinu se sítí malých pěstitelských oblastí, v níž panují dobré životní podmínky pro volně žijící opylovače a vynikající podmínky pro pěstování charakteristických jablek „Äpplen från Äppledalen“.

Díky severní poloze má oblast Äppeldalen během vegetačního období dostatek hodin intenzivního slunečního svitu – průměrná denní teplota se pohybuje od něco málo přes 25 °C ve dne do přibližně 5 °C v noci. Severní poloha zajišťuje rovněž menší riziko napadení škůdci (houbami a hmyzem), což omezuje nutnost použití přípravků na ochranu rostlin.

Díky blízkosti velké vodní plochy jezera Vättern jsou jihozápadní větry vanoucí od jezera do oblasti Äppeldalen chladné, což zpožďuje období květu jabloní v době, kdy hrozí velké nebezpečí poškození květů mrazem. Na podzim naopak teplá voda jezera Vättern tyto jihozápadní větry ohřívá, což snižuje riziko silných nočních mrazů a prodlužuje fázi zrání „Äpplen från Äppledalen“ v ročním období, kdy je rozdíl mezi denními a nočními teplotami největší.

Tento dostatek hodin slunečního svitu, jakož i silné světlo, dlouhá doba zrání a výrazné teplotní výkyvy během dne dávají jablkům „Äpplen från Äppledalen“ intenzivní barvu, výraznou ovocnou kyselinu a vyváženou sladkost i tenčí slupku, než jakou mají stejné odrůdy pěstované jižněji.

Dlouhé teplé a mírné podzimní noci v Krajině východního pobřeží jezera Vättern například zpomalují dýchání plodů a zajišťují kyselost a svěží a výrazný chuťový profil odrůdy Santana. Dobře odvodněné a na minerály bohaté svahy Krajiny východního pobřeží jezera Vättern umocňují výraznou vůni jablek odrůdy Gravensteiner a dodávají jim nádech třísloviny, díky čemuž je tato odrůda pro naši pěstitelskou oblast jedinečná.

Chladné noci Krajiny východního pobřeží jezera Vättern podporují tvorbu antokyanů (pigmentů) a jsou příčinou vzniku tmavě červené slupky s modrými odlesky u odrůdy Ingrid-Marie.

Jablka „Äpplen från Äppledalen“ dosahují svých vlastností díky tomu, že pěstitelé znají místní podmínky krajiny oblasti Äppeldalen, skládající se z malých pěstitelských ploch, jakož i požadavky jednotlivých odrůd na pěstování, klima a půdní podmínky. Tyto znalosti stojí za výběrem pěstebních míst pro jednotlivé odrůdy a za způsobem péče o stromy.

Pěstování jablek „Äpplen från Äppledalen“ probíhá na základě klimatického certifikátu *(IP Sigill, ovoce a zelenina)*, takže se na něj vztahují přísná pravidla pro hnojení, zavlažování a používání přípravků na ochranu rostlin. Potřebu hnojení musí pěstitelé prokázat, přičemž musí vzít v úvahu velikost sklizně, předpokládanou na základě rozboru půdy. Podobně musí pěstitelé prokázat potřebu ochrany proti škůdcům, a to analýzou přítomnosti a množství škodlivého hmyzu pomocí odběru vzorků.

Způsob, jakým pěstitelé stromy prořezávají, a míra zalévání vodou z jezera Vättern během sezóny závisí na požadavcích jednotlivých odrůd jabloní a místních podmínkách.

Aby se dosáhlo maximální sklizně jablek „Äpplen från Äppledalen“ s typickými vlastnostmi, starají se pěstitelé o místní volně žijící opylovače tím, že zachovávají biologickou rozmanitost a zřizují hmyzí hotely.

Jablka s tenkou slupkou vyžadují ruční manipulaci od sklizně až po balení. Aby si jablka „Äpplen från Äppledalen“ zachovala své vlastnosti, sklízejí se ručně a skladují se ve skladech s technologií ULO (Ultra Low Oxygen); až poté jsou ručně balena a dodávána zákazníkům. Díky uchovávání a balení v chladných skladech jsou jablka „Äpplen från Äppledalen“ dodávána konečným zákazníkům šťavnatá a mají své typické vlastnosti.

Odkaz na zveřejnění specifikace

https://www.livsmedelsverket.se/4aa000/globalassets/foretag-regler-kontroll/livsmedelsinformation-markning-halsopastaenden/skyddade-beteckningar/ansokan-om-skyddad-beteckning---applen-fran-appledalen_251022.pdf